

СВАЯ СПРАВА

# З ХЭШТЭГАМ «НА ПАЛІЧКУ»

— У нашу краму з ласкавай мілагучнай беларускай назвай «Свая палічка» людзі приходзяць па сапраўдную творчасць, — кажа індывідуальны прадпрымальнік Лілія КАЛЮЖНАЯ.

Хутка год як яна ў цэнтры Гомеля адкрыла невялічкае памяшканне, якое працуе не толькі як гандлёвая зала, але і як пляцоўка, дзе збіраюцца майстры «з рукамі». Не толькі для таго, каб сваю творчасць прадэманстраваць, але і павучыцца адзін у аднаго. Напрыклад, таму, як правільна весці акаўнты ў сацыяльных сетках.

— Як ставіць хэштэгі, як пазначаць лакацыі, — тлумачыць ужо дасведчаная Лілія. — Каб сюды да нас прыходзілі, а не шукалі каларытныя падарункі ў месцах, дзе іх няма. Для мяне асноўная тэма — самазанятасць людзей. Палічка можа быць рэальнай і віртуальнай. Сёння многія не ведаюць, як навучыцца трапляць у віртуальную прастору. Фэстывалям з удзелам рамеснікаў таксама трэба абгрэйдзіцца — каб людзям захацелася ехаць.

Некаторыя майстры, пакуль яшчэ невядомыя, прыносяць у крамку вырабы «на спробу». Яны і самі пакуль не ўпэўнены, ці будзе карыстацца попытам у пакупніка тое, што яны робяць. Дарэчы, экспертызу рэчы праходзяць строгаю. Але ж Лілія і падкажа, як лепей зрабіць, каб рэч набыла статус мастацкай. Напрыклад, модная вышыўка знойдзе шлях да прыхільніка куды

пачынаюць адчуваць смак да такой работы. І нават рашаюцца зрабіць адказны крок: зарэгістравацца ў якасці рамесніка. Тут Лілія Калюжная дапаможа ўсімі неабходнымі кансультацыямі:

— Зарэгістравацца ў якасці рамесніка сёння вельмі проста. У людзей ёсць жаданне, але няма ўяўлення — як працаваць. Не хапае нашым рамеснікам адукацыі. Калі маё ўяўленне дапаможа некаму, гэта так добра. Мы ж тут не толькі разліковы рахунак падкажам, але і ўсё бізнес-вядзенне, крэатыўнае суправаджэнне ажыццявім. У нас штодзень мазгавы штурм. Да таго ж кожны, хто сюды прыходзіць, мяне эмацыянальна напаяняе, і я такая шчаслівая ад гэтага!

Лілія расказвае, што вакол hand made-палічкі збіраюцца людзі самых розных прафесій. Тут, напрыклад, туюцца майстры з каледжа мастацкіх промыслаў, што заканамерна. Але ж не менш цікавыя вырабы сюды пры-

“Кворкінг-праект для рамеснікаў — гэта, па сутнасці, некалькі дзясяткаў невялічкіх крамак пад адным дахам. Пры гэтым рамеснік аплачвае арэнду толькі за маленькую плошчу — паліцу.



драўляных палічках-скрынках. І ўсе аказваецца не так страшна.

— Прынамсі, як і рэгістрацыя ў якасці рамесніка, якой спрыяе сённяшняе беларускае заканадаўства, — кажа Лілія. — Людзі вельмі актывізаваліся. Але і бізнес таксама зразумеў, што трэба працаваць у гэтым кірунку. Напрыклад, раней ніхто не ўяўляў, як гэта — здаваць у арэнду паліцы. Цяпер здаюць. Многія з рамеснікаў зарэгістраваліся афіцыйна.

Пра кожнага з тых, чые вырабы з'явіліся на палічках, прадпрымальнік Калюжная расказвае з гонарам і бляскам у вачах. Яны для яе сталі нават не калегамі, хутчэй — сяброўкамі. Разам яны ладзяць не толькі бізнес, але і шматлікія дабрачынныя мерапрыемствы. Напрыклад, нядаўна сабралі 40 «Скрынак адвагі» для дзяцей, хворых на анкалогію.

— Мiane саму праект моцна змяніў, — гаворыць Лілія. — Ён мяне напоўніў. Многія гады я была музай мужа. Калі ён загінуў, у мяне на пэўны час заставалася толькі работа. Трэба было трымаць сям'ю на тым жа ўзроўні, як трымаў ён. Я стала канём, які свету блага не бачыў. Які сэнс у такой працы? Пэўны час шчыльна займалася адукацыяй дачкі, але цяпер ёй 12, а сыну 25 і трэба прыпыніць апеку. Думала, чым надалей заняцца. У мяне некалі былі вясельныя салоны, але штосьці не зрасталася. Цяпер ёсць творчасць і штодзень — адкрыццё.

Між тым многа яшчэ тых, хто сумняваецца: ці атрымаецца зарабляць на жыццё сваім творчым хобі ў афіцыйнай якасці рамесніка? На што прадпрымальнік Калюжная раіць:

— Пачынайце! Ідзіце рэгістравацца, дакладна вывучыўшы заканадаўства. Абявязкова трэба спрабаваць. Рамесніцтва — толькі прыступка для раскрыцця далейшых магчымасцяў. Яно можа такой прыступкай і застацца, але можа развіцца ў свой бізнес. І я ведаю такія прыклады. Атрымліваецца ў тых, хто хоча ўдасканальвацца.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

## ○ ДАРЭЧЫ

Як паведамілі ў інспекцыі Міністэрства па падатках і зборах па Гомельскай вобласці, з моманту прыняцця Указа «Пра ажыццяўленне фізічнымі асобамі рамеснай дзейнасці» ў кастрычніку 2017 года больш за 1000 жыхароў Гомельшчыны зарэгістраваліся ў якасці рамеснікаў.



хутчэй, калі будзе размешчана на пэўных вырабах адзення ці аксесуарах.

Пасля набыцця вопыту, у якім ёсць месца памылкам, некаторыя самадзейныя творцы

носяць урачы, псіхологі, прыбіральныхшыцы ці нават судмедэксперты:

— У нас ёсць такая форма работы — дзень з майстрам. Ён можа прысці ў кра-

му, паразмаўляць з пакупнікамі. Ці проста інкогніта паглядзець, што людзі кажуць пра яго вырабы, і такім чынам атрымаць зваротную сувязь. Пры адкрыцці вакол нас сабралася чалавек 70. Потым гэтая лічба павялічылася, і было каля 120 чалавек. Менавіта яны запоўнілі анкету, атрымалі кансультацыі, а таксама пляцоўку для сваіх работ, стасункі з калегамі... Штосьці для сябе зразумелі, у нечым разабраліся.

Кворкінг-праект для рамеснікаў — гэта, па сутнасці, некалькі дзясяткаў невялічкіх крамак пад адным дахам. Пры гэтым рамеснік аплачвае арэнду толькі за маленькую плошчу — паліцу. Сам выстаўляе на ёй вырабы, сам вешае ценнікі, прасоўвае свае работы. Пры гэтым Лілія Калюжная дапамагае яшчэ і скласці цікавыя гісторыі, якія спрыяюць у продажы скрыначак, упрыгожванняў для валасоў, лялек ці распісных шалікаў.

Стымпанк, пэчворк, дэкупаж, тапіарый, фааміран... Дзівосныя іншаземныя словы знаходзяць рэальнае ўвасабленне на

свае крамы. У горадзе працуюць крамы «Дабраном», «Еўраопт». Прычым сеткавікі прыходзяць і ў сельскую мясцовасць. Напрыклад, той жа «Еўраопт» адкрыў свае пункты ў вёсках Студзёнка, Аношкі. Акрамя таго, вясцоўцаў абслугоўваюць і тры аўта-крамы гэтай сеткі.

У раёне зацікаўлены ў больш актыўным развіцці вытворчасці: тут можна стварыць нашмат больш рабочых месцаў, чым у гандлі. Для гэтага ёсць неабходныя плошчы, дастаткова вялікае памяшканне былога льнозавода. У раёне дастаткова кваліфікаванай рабочай сілы.

Дадам, што доля паступленняў ад малога і сярэдняга бізнесу ў раённы бюджэт штогод павялічваецца і дасягнула амаль 30%.

“Нясвіж адносіцца да малых гарадоў і тут адпаведна дзейнічаюць ільготы, які вызначаны ва ўказах, дырэктывах, пастановах. Таму сваю справу ў населеным пункце рэгіструюць нават жыхары з вялікіх гарадоў, напрыклад Мінска.

Гэта немалая сума. І мясцовыя ўлады імкнуча дапамагаць прыватнаму бізнесу развівацца, ідуць яму на сустрэчу, фарміруюць зямельныя пляцоўкі для арганізацыі вытворчасці, гандлю, іншых паслуг. У Нясвіжы разумеюць, што гэта яшчэ і новыя працоўныя месцы. У эканоміцы раёна занятыя 19 тыс. работнікаў, у тым ліку каля 6 тыс. — на прадпрыемствах і ў арганізацыях недзяржаўнай формы ўласнасці. Разам з тым новыя вытворчасці — гэта дадатковая магчымасць пашырэння экспарту тавараў. Сёння доля прадпрыемстваў пазаведамаснай падпарадкаванасці займае больш 60 % ад агульнага экспарту тавараў раёна.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

РЭГІЯНАЛЬНАЯ ЭКАНОМІКА

## У НЯСВІЖЫ, ЯК У ТОЙ ГРЭЦЫІ, ЁСЦЬ АМАЛЬ УСЁ

(Заканчэнне. Пачатак на 13-й стар. «МС».)

Улічваючы, што Нясвіж — турыстычная зона, шмат іншагародніх жадаюць зарабляць на продажы сувеніраў, уласнай прадукцыі. Для гэтага вызначаны канкрэтныя пляцоўкі. Але грамадзяне хочуць працаваць менавіта там, дзе найбольш турыстаў, — у зоне ад касцёла Божага Цела да палаца Радзівілаў. Іншыя месцы іх не цікавяць, нават цэнтр горада.

— І ўсё ж, якую дзейнасць варта развіваць: гандаль, вытворчасць? — пацікавілася ў намесніка старшыні райвыканкама.

— У нас дастаткова розных формаў гандлю: спажывака-аперацыя, дзяржаўны, прыватны, ведамасны, — лічыць Людміла Віктараўна. — Толькі гандаль «Агракамбіната «Сноў» займае каля 30 % ад агульнага тавараабароту. Практычна ўсе сельгаспрадпрыемствы таксама маюць